

ОДЛУКЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ СУДА СРБИЈЕ

У ФАКТУРИ СЕ НЕ МОЖЕ УГОВАРАТИ МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ ПРИВРЕДНОГ СУДА

Првостепени суд се огласио месно ненадлежним а предмет уступно Окружном привредном суду у Титограду, као месно и стварно надлежном суду.

Благовременом жалбом тужилац добија решење и истиче да је уз тужбу приложио фактуру у којој је уговорена месна надлежност првостепеног суда па је предложио да се решење укине а предмет врати на поновни поступак.

Виши привредни суд је жалбу одбио а решење потврдио.

Из образложења:

„Фактура коју је тужилац приложио не може се сматрати писменим споразумом о месној надлежности суда у смислу чл. 70. ЗПП. Ово са разлога што фактура представља једнострану исправу коју је издао тужилац а не споразум странака јер туженик није потписао фактуру, па је првостепени суд правилно поступио када се и поред приложене фактуре, огласио месно ненадлежним и предмет уступно месно надлежном суду.“

Према томе, у фактури се не може утврдити месна надлежност привредног суда, јер се не ради о писменом споразуму странака, већ о једностраној исправи тужиоца.

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж-2597/87 од 11. V 87)

НАКНАДА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ОД СТРАНЕ ОПШТИНЕ И ЊЕНИХ ОРГАНА

Првостепени суд је усвојио захтев и обавезао тужену општину да накнади тужиоцу штету у износу од 814.069 динара, са каматама и трошковима. Штета је настала тако што је штаб цивилне заштите тужене општине приликом извођења радова прекинуо ПТТ кабал па је тужилац имао издатака у висини утуженог износа за материјал и радну снагу ради довођења кабла у исправно стање.

Благовременом жалбом туженик добија пресуду и истиче да туженик није причинио штету намерно или крајњом непажњом, јер командант штаба цивилне заштите није знао да ће прекопавањем улице оштетити телефонски кабал и зато је предложио да се пресуда преиначи и захтев одбије.

Виши привредни суд је одбио жалбу а пресуду потврдио.

Из образложења:

„Првостепени суд је правилно утврдио чињенично стање и то на основу исказа сведока и налаза вештака и правилно применио материјално право када је обавезао туженика да тужиоцу накнади причињену штету чије постојање као и висина нису спорни.

Наиме, суд је утврдио да је Општински штаб за цивилну заштиту 18 и 19. II 1986. године прекопавао улицу ради одвођења воде, и том приликом, и поред тога што је од овлашћеног представника тужиоца био обавештен и упозорен да се у тој улици испод земље налази укопан телефонски кабал тужиоца, пресекао телефоноки кабал услед чега је дошло до прекида телефонског саобраћаја и штете коју је тужилац претрпео.

Како тужена општина одговара за штету коју причини Штаб цивилне заштите као њен орган, то је првостепени суд правилно поступио када је обавезао тужену општину да тужиоцу накнади штету.

Суд није могао прихватити наводе жалбе да тужена општина није дужна да накнади насталу штету јер штета није причињена намерно или крајњом непажњом. Ово из разлога што је командант Штаба цивилне заштите био обавештен да се у улици налази укопан телефонски кабал, па је и поред тога приликом прекопавања улице непажњом чланова Штаба цивилне заштите и других учесника у акцији одвођења воде, дошло до пресецања телефонског кабла и штете.

Суд није прихватио ни навод жалбе да кабал није био снимљен па се није знало на којој дубини се кабал налази па да туженик не треба даноси штету која је због тога настала. Ово из разлога што је утврђено у поступку да су командант и његов заменик Штаба цивилне заштите знали да се ту налази закопан кабал па су били дужни да прекопавању улице приступе са појачаном пажњом и тада не би дошло до пресецања кабла и штете. Како се они тако ниоу понашали то је и дошло до штете коју је туженик и обавезан да плати тужиоцу без обзира што штета није проузрокована намерно.“

Према томе, општина је дужна да накнади штету коју причине њени органи или органи за које она одговара, трећим лицима.

(Пресуда Вишег привредног суда Пж-2683/87 од 8. V 1987)

ФИРМА КОЈА НИЈЕ УПИСАНА У СУДСКИ РЕГИСТАР НЕ УЖИВА СУДСКУ ЗАШТИТУ

Првостепени суд се огласио стварно ненадлежним, укинуо све спроведене радње а тужбу одбацио. Предмет захтева је поништај одлуке о организовању туженог удружења и заштита фирме тужиоца.

Жалилац добија решење и истиче да своју надлежност заснива на одредбама чл. 26. Закона о редовним судовима, јер се према тужиоцу ради о заштити фирме, па је предложио да се решење укине а предмет врати на поновни поступак.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепено решење.

Из образложења:

„Из доказа и пролога уз тужбу утврђено је да је тужилац основао удружење свих носилаца личног рада на територији општине Босиљград, а у смислу чл. 10. Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Сл. гласник СРС“, бр. 24/82). Овако основана удружења региструју се код СУП-а а не код суда јер не обављају привредну односно, друштвену делатност.

За туженика, који је такође удружење, нема доказа како је основан и где регистрован, али је сигурно да није регистрован код привредног суда нити је уписао своју фирму. Тужилац наводи да туженик није уписан ни у регистар код коморе.

Како је утврђено да тужилац није уписао своју фирму у регистар код надлежног привредног суда а ни туженик нема уписану фирму код привредног суда то се у конкретном случају не може радити о опору за заштиту фирме. Спор за заштиту фирме постоји само ако су два субјекта који обављају исту делатност уписала исту фирму код истог привредног суда, па се тражи брисање фирме која је касније уписана, и зато је првостепени суд правилно поступио када се огласио стварно ненадлежним.“

Према томе, фирма која није уписана у судски регистар не ужива судску заштиту, нити се пред судом може тражити брисање фирме која није уписана у судски регистар.

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж-2597/87 од 25. V 1987)

КАКО СЕ ДОКАЗУЈЕ ПРАВО ТРАЈНОГ КОРИШЋЕЊА И РАСПОЛАГАЊА НА НЕПОКРЕТНОСТИМА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЈИНИ

Суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженика да испразни и преда тужиоцу предметне пословне просторије.

Благовременом жалбом туженик побива пресуду и истиче да је пословне просторије стекао од Пословне заједнице као један од чланова, као и да извод из поседовног листа који је тужилац приложио није доказ да тужилац на предметним просторијама има право трајног коришћења и располагања па је предложио да се пресуда преиначи и захтев одбије.

Виши привредни суд је одбио жалбу туженика и потврдио првостепену пресуду.

Из образложења:

„У поступку је утврђено да туженик не користи предметне пословне просторије на основу писменог уговора о закупу пословних просторија нити пак на основу неког другог ваљаног правног основа.

Првостепени суд је утврдио да су спорне просторије дате у закуп Регионалном фонду за днапребење сточарства у Лесковцу, и да је уговором предвиђено да купац није овлашћен да просторије изда у закуп.

У овом спору се појавило као интересантно питање како се доказује право трајног коришћења и располагања на непокретностима у друштвеној својини.

Наиме, тужилац је (ради се о општини Лесковац) као доказ свога права трајног коришћења и располагања на спорним просторијама приложио извод из поседовног листа. Туженик оспорава овај доказ и сматра да је дао само извод из евиденције а не и доказ власништва друштвене својине на непокретностима. Овде се још једанпут показало да неодређеност појма друштвене својине ствара у пракси доста тешкоћа, пошто се у конкретном случају ради о својинским компонентама друштвене својине (праву коришћења и располагања).

Суд је разрешио овај проблем полазећи од тога да је тужилац друштвено-политичка заједница и да јој припада право располагања друштвеном својином на непокретностима које се налазе на њеном подручју, на којој други субјекти немају право трајног коришћења и располагања.

Како туженик није пружио доказ да користи спорне просторије на основу уговора или другог правног посла, а тужилац је приложио извод из поседовног листа, суд је правилно поступио када је обавезао туженика да испразни и преда тужиоцу спорне просторије.

Тужилац је овластио СИЗ да просторије даје на коришћење у закуп и наплаћује накнаду за коришћење истих, але не као своје просторије већ као просторије на којима тужилац има трајно право коришћења на непокретности у друштвеној својини.

Суд се овде није изричито изјашњавао да ли је извод из поседовног листа доказ трајног права коришћења непокретности на друштвеној својини, јер се радило о тужиоцу код кога постоји претпоставка да му припада право трајног коришћења ако се не докаже да то право припада неком другом субјекту.

Имајући предње у виду другостепени суд је одбио жалбу а пресуду потврдио.“

Према томе, право трајног коришћења на непокретностима у друштвеној својини може се доказивати и изводом из поседовног листа као и другим доказима.

(Пресуда Вишег привредног суда Србије, Пж-2873/87 од 25. V 1987)

ПРИВРЕДНИ СУД НИЈЕ НАДЛЕЖАН ДА РЕШАВА СПОРОВЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ УТВРЂЕНА НАДЛЕЖНОСТ УНУТРАШЊЕ АРБИТРАЖЕ

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев, а одбио је приговор туженика да је за решавање овог спора надлежна унутрашња арбитража.

Виши привредни суд је уважио жалбу туженика, укинуо првостепену пресуду, утврдио да је за решавање спора надлежна унутрашња арбитража и предмет уступио арбитражи на надлежност.

Из образложења:

„Основано тужени побија првостепену пресуду и истиче да се ради о битној повреди поступка из чл. 254, а у вези са чл. 355. ЗПП јер је спор настао у вези са извршавањем обавеза насталих из Самоуправног споразума па је за његово решавање надлежна арбитража а не суд, и зато је предложио да се предмет уступи арбитражи на решавање.

Из доказа у списима произлази да тужилац утужени износ потражује по основу затезних камата за период доцње туженика у испуњењу својих обавеза које су биле обезбеђене меницом.

Према чл. 93. Самоуправног споразума о удруживању у СОУР предвиђено је да ће спорове из оваквих односа решавати унутрашња арбитража а не суд. Пошто се ради о Арбитражи која је образована и ради а предвиђено је да и овакве спорове решава арбитража то је ваљало жалбу уважити, пресуду укинути а предмет уступити арбитражи, као самоуправном суду, на надлежност.“

Према томе, спорове за које је предвиђена надлежност унутрашње арбитраже није надлежан да решава привредни суд.

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж-2453/87 од 8. V 1987)

Припремио *mr Јездимир Мигровић*

ОДЛУКЕ СУДА УДРУЖЕНОГ РАДА СРБИЈЕ

НЕИЗВРШАВАЊЕ РАДНИХ ОБАВЕЗА И МЕРА РАСПОРЕДА НА ДРУГЕ ПОСЛОВЕ

Радник је у предлогу за покретање поступка навео да је обављао послове у вези с обрадом документације ради остваривања права на повраћај царине и других увозних дажбина. Дисциплинска комисија га је огласила одговорним што је пропустио рокове за наплату извозне стимулације и изрекла му меру распореда на друге послове, односно радне задатке. Радник сматра да тежу повреду радне обавезе није учинио јер је у време истека рока био оправдано одсутан са посла. Поред тога, у извршењу дисциплинске мере је распоређен на послове контролора утовара опреме робе на железници са местом рада у Врању у трајању од шест месеци. Како је његово пребивалиште у Београду, сматра да је ова одлука у супротности са одредбама члана 35, став 2. Закона о радним односима („Службени гласник СРС“, бр. 23/84). Предложио је да суд закаже расправу, изведе потребне доказе и поништи одлуку о изреченој дисциплинској мери.

Оснолни суд удруженог рада у Београду је одлуком ДМ 498/86 од 4. септембра 1986. године делимично усвојио захтев радника. Одбио је захтев за поништај мере распореда на послове диспечера-контролора утовара опреме робе на железници у трајању од шест месеци, а укинуо у делу којим је њено извршење наложено у Врању. Обавезао је основну